

Ο Άγιος των Σκλάβων και ο Αλή Πασάς

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

α) Το Σάββατο 24 Αυγούστου του 1779 απαγχονίστηκε ο μεγάλος δι-δά-σκαλος του γέ-νους και ιερομάρτυρας Κοσμάς ο Αιτωλός. Ίσως φαί-νεται πα-ρά-δο-ξο, αλλά το ειρηνικό του έργο αναγνώρι-ζαν εκτός από τους Χρι-στιανούς και πολ----λοί Τούρκοι. Ακόμη και αυ-τός ο Κουρτ Πα-σάς που έδωσε ε--ντολή να θα-να-τω-θεί, όπως μαρτυρεί ο πιστός μα-θητής του αγίου Σάπ-φει-ρος Χριστο-δου-λίδης, «εμε-τα-νόησε διατί εγε-λάσθη και δια μάταιον κέρ-δος εθανάτωσε τοι----ού-τον α-θών και ειρηνικόν άνθρωπον».

β) Από Επιστολή του Πατροκοσμά προς τον αδελφό του Χρύ-σανθο, που γρά-φτηκε λίγους μήνες πριν το μαρτύριό του, φαίνεται ότι ήταν αγα-πη-τός και γινόταν ευρύτερα α-πο-δε-κτός. Εκείνοι που τον αντι-πα-θούσαν, διότι ε-πέ-μενε στην τήρηση της αργίας της Κυρια-κής, ήταν οι Εβραί-οι. Γρά-φει στην εν λόγω επιστολή: «Δέκα χι-λιάδες Χρι-στια-νοί με αγαπώσι και ένας με μισεί. Χίλιοι Τούρκοι με α-γα-πώ-σιν και ένας όχι τόσο. Χιλιά-δες Εβραίοι θέ-λουν τον θάνατόν μου και ένας όχι».

γ) Ιδιαίτερη όμως ήταν η σχέση του αγίου Κοσμά με τον Αλή Πασά των Ιωαννίνων. Η συνάντηση των δύο ανδρών μαρτυρείται στο Τε-πε-λένι. Εκεί, όταν κάποιοι κινήθηκαν απειλητικά εναντίον του αγίου διαλύοντας τη σύναξή του, εκείνος κα-τέ-φυγε στο αρχοντικό της Χάμκως, μητέρας του Αλή, η οποία τον

προ-στάτεψε. Την ώρα του βραδινού φαγητού ο διορα-τι-κός επισκέπτης είπε στο νεαρό Τουρκαλβανό: «Θα γίνης μεγάλος άν-θρω-πος· θα κυριεύ-σης όλη την Αρβα-νι-τιά· θα υπο-τά-ξης την Πρέ-βε-ζα, την Πάρ-γα, το Σούλι, το Δέλβινο, το Γαρ-δί-κι και αυτό το τάχτι του Κουρτ Πα-σά. Θα αφήσης μεγάλο όνομα εις την Οι-κουμένην».

δ) Και πρόσθεσε: «Αυτή είναι η θέλησις της Θείας Προνοίας. Ενθυ-μήσου όμως σε όλη τη διάρκεια της εξουσίας σου να αγαπάς τους Χριστια-νούς, αν θέλεις να μείνη η εξουσία εις τους διαδόχους σου». Την άλλη μέ-ρα το πρωί ο παρορμητικός νεαρός ρώτησε τον άγιο, αν θα πάει στην Κωνστα-ντι-νού-πο-λη. Τότε ο προορατικός ιερομόναχος απάντησε: «Και στην Πόλιν θα πας, μα με κόκκινα γένεια!».

ε) Ο Αλής δεν πρόλαβε να διευ-κρι-νίσει, τι σή-μαινε η τε-λευ-ταία φράση. Όμως, εντυπωσιασμένος στην πορεία της ζωής του από την επα-λή-θευση των προρ-ρήσεων αλλά και την ανάμνηση της εμπνευσμένης δι-δα-χής του α-γί-ου, τον τίμησε υπερβαλλόντως. Όταν κατέλαβε το Μπε-ρά-τι, έδωσε εντο-λή στον Μη---τροπολίτη Βελεγρά-δων Ιωάσαφ να κάνει ανα-κο-μι-δή του λει-ψάνου του α--γίου και να κτισθεί ναός και μοναστήρι στο όνομά του. Με ε-πι--στο-λές και φιρμά-νια προέτρεψε τους προεστούς και τους κα-τοί-κους της ευ-ρύ-τερης περιοχής να προ-σφέ-ρουν για την αποπεράτωση του μονα-στη-ριού, το οποίο ενί-σχυσε οικονο-μι-κά και ο ίδιος.

στ) Στη συνέχεια ο Αλή Πασάς εγκαινίασε την εκκλησία και όρισε τριή-μερη εμπορική πανήγυρη στο Κολικόντασι στις 23, 24 και 25 Αυ-γού-στου. Παράλληλα οργάνωσε μεγαλοπρεπή λιτανεία της κά-ρας και των λειψάνων του στα Γιάννενα με τη συμμετοχή του χριστια-νι-κού κλήρου και του λαού, αλλά και πολλών τούρκων. Ήδη από το 1815 καθιερώθηκε η εορτή του αγίου «δια βεζυρικής διαταγής». Έλεγε χαρακτηριστικά: «Τούτο το κα-λό-γερο, ωρέ, ήταν αληθινό προφήτη. Ήρθε σπίτι μου, στο Τεπελένι, και με ευκή-θηκε, ωρέ, και μου είπε όλα όσα έκαμα, σαν να τα είχε γραμ-μέ-να στο κι-τάπι!».

ζ) Όταν κάποιος φανατικός μουσουλμάνος ειρωνεύτηκε τον Αλή Πα-σά, διότι τιμούσε τον άγιο Κοσμά, εκείνος απάντησε: «Φέρετέ μου ένα μου-σουλμάνο, σαν κι αυτόν τον χριστιανό και να του φιλήσω τα πόδια». Δρα-μα-τικό ήταν το τέλος του Αλή. Όταν το 1822 επαναστάτησε εναντίον του Σουλτάνου, εκείνος διέταξε τον αποκεφαλισμό του. Το αιμό-φυρτο κε-φά-λι του μεταφέρθηκε στην Πόλη και επιβεβαιώθηκε έτσι η προφητεία του Πατροκοσμά, «ότι θα πάει στην Πόλη με κόκκινα γένια».